

TESUQUE.

TESUQUE, DOOR THEO DE VEER.

Air, air, fresh life blood, thin and searching air,
 The clear, dear breath of God that loveth us,
 Where small birds reel and winds take their delight!

(ROBERT BROWNING.)

Een verrassende tocht was het geweest!
 Een frische wilde rit, hoog in de bergen
 rond het oude Santa Fé, een trekken over
 de besneeuwde „trail” om te komen naar de
 pueblo Tesuque, naar het Indianendorp, dat
 verweg lag in de stille vallei.

Een verkenning in het land New-Mexico,
 in het land van het gouden licht uit hemel
 van turquoise, in het land nog van woest
 ongerept natuurmooi, van wilde poëzie en
 mystiek verleden.

Dat was weer eens recht leven, buiten op
 het ruige bergpad, daar boven tusschen het
 kruig dennengroen en de sneeuw en de
 vreemd geurende planten: — rond om ons

de machtige stilte van een nauw' bewoonde
 wereld.

Toch, — eenzaam was het er niet geweest.
 Want had, daar op de witte „trail”, niet al
 eens een enkele Indiaan zich laten zien, de
 even gebogen figuur verborgen schier in
 fel gekleurde deken? En waren daar niet
 pakezeltjes ons tegemoet gekomen, moeilijk
 stappend onder den houtlast, waarmede ze
 ver uit de bergen naar Santa Fé op weg
 waren?

Zoo werd dan eindelijk in de vallei afge-
 daald waar aan een dichtgevroren kreek
 het dorp van Indianen voor ons zichtbaar
 kwam.

Het ijs over en wij zetten voet binnen een der puurste pueblós van de Boven Rio Grande rivier.

Het zuiver Indianendorp van 'n honderd inwoners, — Tesuque.

Waar ons een smal opgaand wegje 'dra in een, de pueblo als beschermende, zône van kraalen en paardestallen, stapels gekloofd brandhout, bergingen voor stroo, en schuurtjes leidde. En waar binnen wij het eigenlijke dorp vonden, — waar rond een vierkant pleintje, muur aan muur, de grauwbrown kleiwoningen, de strenge sobere blokjeshuizen waren neergezet.

Stil als in het wilde land van sneeuw en wouden was het in Tesuque.

Vreemd stil, — als sluimerden er de grijze „adobe“-hutten delange lage gebouwtjes uit zongebakken klei.

Waren zij hier dan wel, de kleurige figuren der Pueblos?

Maar daar kierde al een deur open, kwam het roodoverdoekte hoofd van een vrouw even zichtbaar. En ginds op het vlakke dak van zijn kleihuis was een Indiaan plots op de uitkijk gekomen, stond onbewegelijk naar ons te turen.

Een oogenblik, en twee Pueblomeisjes, als nonnetjes in hunne lange Citroengele doeken, kwamen het stille pleintje over, beklommen toen statig kalm een ladder, op naar de simpele bovenwoning.

Daarna was er weer rust in het dorp van eenzaamheid.

Had ons de medicijnman al opengedaan, was ook het oude pueblohoofd onze gastheer geweest, hadden al de pottebakker, de dekenwever, de turquoiseslijper, ons een plaats voor hun houtvuur geruimd, — warm toch was de ontvangst nergens.

Zeker, wel werden wij in het armelijke woonhuis geduld, hadden de mannen, de vrouwen, de meisjes, ons vormelijk de hand gedrukt, werd er een enkel woordje gesproken, had zelfs de jonge vrouw van den dekenwever ons voor het wiegemandje van haar kindje gebracht, — maar bij allen was er, dat voelden we, wantrouwen . . . het wantrouwen tegen de „bleekgezicht“.

En mocht ons dat verwonderen?

Waren wij niet de „conquistador“, de indringer, de blanke overweldiger?

Toch kennen deze Indianen vriendschap, weten zij zich, na jaren omgang, te hechten. Dan bestaat vaak geen trouwer metgezel, geen beter kameraad. Dagreizen ver zal hij voor u komen en in de pueblo zult gij uw naam hebben, zal men u kennen als „de altijd-zingende“ of „zonenaar“ of „het-oog-dat-licht“.

Veel moest ik in Tesuque aan mijn vriend den schilder denken.

Welk een plek voor hem!

Hier waren ze, zijn figuren buiten, zijn warme oude muurtjes, zijn interieurs met zon, zijn stille levens.

„VROUW UIT TESUQUE“.

En die weelderige kleuren dan, — laaiend soms als die van het zwoele Oosten.

Daar hadt ge de vrouwen en de meisjes, donkere droomerige typen met mooie oogen en glanzig ravenzwart haar. Over het hoofd droegen zij de „rebozo”, de witte-, gele- of papaverroode doek, welke afhing tot op de beenkappen van zacht roomkleurig hertenleer.

Zwaar zilveren kettingen waaraan wondere amuletten, ingelegd soms met ruw geslepen turquoise, sierden hals en borst, — en bonte gordels van soepel kralen vlechtwerk omsnoerden het middel boven de korte rok van blauwe of geelgestreepte wol.

En als wilde het zoo de stilte van hunne eenzame pueblo, gingen allen onhoorbaar op moccasins, op sandalen van blank hertenvel.

Dan waren er de mannen, de trotsch zwijgende Indianen van het land New-Mexico. O, ge hadt hen geschilderd, mijn vriend,

zooals wij ze daar zagen in vurig getinte dekens, een scharlaken- of purperen doek gerold rond het hoofd, — ge hadt ze willen teekenen die nijldige bronzen koppen met het lange sluike haar!

Niet altijd had daar de grijze pueblo hare deurtjes en vensters gekend.

In de avontuurlijke dagen van vroeger toen nog de stammen der Boven Rio Grande

zich met oorlogsverven kleurden en er in wilde heidensche passen rond het krijgsvuur werd gedanst, moest vaak de „adobe”-woning een bestorming verduren. En zoo waren er bij de oude Pueblos alleen de houten ladder en het dakluik om het veilige kleihuis binnen te gaan.

Anders, weinig was Tesuque veranderd.

Zooals er in het verleden de Indianen-woonhut uit zongeharde leem en ruige balken werd

opgebouwd, — heel sober, zonder ook maar eenige versiering —; er ondergronds een heilige kamer, de „estufa”, tot het houden van mystieke heidensche diensten werd gebruikt; er buiten, op de plaza, de koepelvormige ovens werden gestookt; — zoo vonden wij het nog gebeuren.

En binnenshuis? Was niet bij velen de hard cementen vloer, glanzig zwart gemaakt vaak door ossenbloed, bedekt nog met de voorvader-

lijke huiden? Knielden er niet de vrouwen nog voor het graniet, waarop zij met steenen de gele maïs tot meel kneusden; vormden zij er niet uit klei nog hunne potten en bakjes, om dan later die in grillig zwart en rood te beteekenen?

Bijkans avond was het toen wij terug weer uit de bergen kwamen.

Nog gloeide het karmozijn waar, over de

PUEBLO-INDIAAN.